

ἀφθόνοους ἐν μικρῷ χρόνῳ ἀπέφερον τοὺς καρπούς, ὅτε δὲ ἰδρῦθη τὸ γερμανικὸν φυσικοτεχνικὸν Ἰνστιτούτον, εἰς τὴν ἰδρυσιν τοῦ ὁποίου ὑπὲρ πάντα ἄλλον συνετέλεσεν ὁ ἑξοχος σοφός, εἰς τούτου τὴν ἐγνωσμένην ἱκανότητα καὶ σοφίαν ἐνεπιστεύθησαν τοῦ μεγάλου τούτου ἰδρύματος τὴν διεύθυνσιν. Ἐκεῖ συνεκέντρωσεν ὁ Helmholtz τὰς τελευταίας αὐτοῦ δυνάμεις, ἐκεῖ ἐδαπάνησεν ἀφειδῶς τὴν τελευταίαν ἱκμάδα τῆς ἐν αὐτῷ ἀνεξαντλήτου ἐνεργείας.

Ἡ δόξα τοῦ Helmholtz, δόξα ἀληθῶς σοφοῦ ἀνδρός, ὑπερέβη, ὥς εἰκός, τὰ στενὰ τῆς ἰδιαίτης αὐτοῦ πατρίδος ὅρια· καὶ ἐτιμῆθη μὲν ζῶν διαφερόντως, ἀπονειμθείσης αὐτῷ τῷ 1883 τῆς κληρονομικῆς εὐγενείας, βραδύτερον δὲ καὶ τοῦ τίτλου τῆς ἐξοχώτητος, διετέλει δ' ἀφ' ἑτέρου ἀπὸ μακροῦ χρόνου ἀντεπιστέλλον μέλος τῶν πλείστων μεγάλων ἐπιστημονικῶν ἐταιριῶν, οἷον τῆς γαλλικῆς ἀκαδημίας τῆς ἱατρικῆς, τῆς ἐν Παρισίῳς ἀκαδημίας τῶν ἐπιστημῶν (1869), ἐν τέλει δέ, ἀπὸ τοῦ 1893, ἦτο εἰς τῶν ὀκτῶ ξένων ἐταίρων τῆς ἀκαδημίας ταύτης, ἐτιμῆθη τῷ 1873 ὑπὸ τῆς Royal Society διὰ τοῦ παρασήμου Copley, ἔτι δὲ ἡ κατὰ τὸ 1891 ἐδόμικονταστῆρις αὐτοῦ ἐωρτάσθη μετ' ἐξαιρετικῆς μεγαλοπρεπείας, σύμπαντος τοῦ ἐπιστημονικοῦ κόσμου συμμετασχόντος ταύτης, ἀλλὰ ταῦτα πάντα ὑπολείπονται σημαντικῶς τῆς εἰς τὸν ἑξοχον φυσιοδίφην ὀφειλομένης τιμῆς ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ ἐπὶ πνευματικῶν ἀγῶσι καὶ ταῖς σημαντικωτάταις αὐτοῦ ἀνακαλύψεσι, διότι ὁ Helmholtz εἶνε ἐξ ἐκείνων τῶν προνομιούχων ὄντων, ἅτινα τιμῶσιν οὐ μόνον τὴν ἰδιαίτην αὐτῶν πατρίδα, ἀλλὰ καὶ σύμπασαν τὴν ἀνθρωπότητα.

ΗΛ. Γ. ΒΑΣΣΑΜΑΚΗΣ

ΤΟ ΕΝ ΒΟΥΔΑΠΕΣΤΗ.

ΣΥΝΕΔΡΙΟΝ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Ἐν τῷ ΙΔ' τμήματι ὁ Θεόδωρος Βάουλ ὠμίλησε «περὶ καύσεως τῶν φροκάλων ὑπὸ ὑγιεινῆς καὶ διοικητικῆς ἐποψίν», ἀναπτύξας ὅτι ἡ καύσις εἶναι ὁ μᾶλλον ἀξιόσυστατος τρόπος τῆς καταστροφῆς τῶν φροκάλων τῶν ὁδῶν καὶ τῶν οἰκιῶν ἐν ταῖς μεγαλοπόλεσιν. Ὁ πολιτικὸς μηχανικὸς Ριχάρδος Σνάιντερ (Δρέσδης) εἶπεν ὅτι πρὸς ἀδελφὴ καὶ συγχρόνως ὠφέλιμον ἐξαφάνισιν τῶν παντοίων ἀπορριμμάτων (τῶν οἰκιῶν, τῶν ἐργοστασίων, τῶν μηχανείων κ. ἄ.) διὰ τὰς πόλεις, ἔνθα τὰ περιττώματα δὲν χρησιμοποιῶνται πρὸς κατασκευὴν λιπαμάτων, κατασκεύασε κάμινον, ἐν ᾧ οὐ μόνον καίονται αἱ ἐν τοῖς ἀποτρίμμασι τούτοις ὀργανικαὶ ὕλαι, ἀλλὰ τῇ προσθήκῃ καταλλήλων ὑλῶν μεταβάλλονται τηκόμεναι εἰς ὑαλώδη καὶ σκοτεινοῦ χρώματος μάζαν μὴ ἀναδίδουσιν καπνὸν καὶ ὀσμήν. Οὕτω τακείσαι αἱ ὕλαι

αὗται ἐξάγονται ἐκ τῆς καμίνου ἐν ρευστῇ ἔτι καταστάσει καὶ χύνονται ἐν τύποις τετραγωνικοῖς ἢ ἄλλοις, ἔνθα ψύχονται βραδέως, οὕτω δὲ κατασκευάζονται λίθοι, κέραμοι, μεγάλοι ὄγκοι ἐξ ὑαλώδους μάζης, μεγάλην ἀξίαν ἔχοντες πρὸς οἰκοδομὴν θεμελίων οἰκιῶν, κρηπιδωμάτων ἀκτῶν, ἐπιτειχισμάτων, λιμενικῶν ἔργων καὶ διωρύχων, τοίχων κήπων καὶ ἄλλων καὶ εὐκόλως πωλοῦμεναι. Ὡς αὐτως ἂν ἡ τετηκυῖα μάζα χυθῇ ἐντὸς ὕδατος μεταβάλλεται εἰς προτὸν ἀνάλογον πρὸς τοὺς χάλικας, λίαν ἀρμόδιον πρὸς ἐπίστρωσιν ὁδῶν κ. ἄ. Ὁ κ. Σνάιντερ ἡμέτερος τὰ τῆς κατασκευῆς τῆς καμίνου καὶ τὰ τῶν ἐξόδων, ἐξ ὧν ἐξάγεται ὅτι πρὸς καθημερινὴν κατεργασίαν 100 κυβικῶν μέτρων ἀπορριμμάτων, ἡ μὲν κάμιнос στοιχίζει 20,000 μάρκων, τὰ διάφορα ἐργαλεῖα 5,000 μάρκας, ἡ δὲ ὑπηρεσία 48 μ. ἡμερησίως. Οὕτως ὑπολογίζεται ὅτι (μετὰ τῆς προσθήκης τῶν ἀλλοτρίων ὑλῶν, γαιανθράκων, ἡμερομισθίων ἐργατῶν, τόκων καὶ χρεωλυσιῶν διὰ τὸ κεφάλαιον) 100 κυβικὰ μέτρα στοιχίζουσι 318 μάρκα καὶ 10 ἐκ. ἡ δὲ παραγομένη μάζα ἀντιπροσωπεύει ἀξίαν 337,50 μ., οὕτως ὥστε ὑπάρχει κέρδος 19 μάρκων 40, ἥτοι 23.28 %.

Ὁ κ. Σνάιντερ ἐδήλωσεν ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἐργασία οὐδόλως εἶναι ἐπιβλαβὴς ὑπὸ ὑγιεινῆς ἐποψίν, διότι οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ ἀέρια δὲν δύναται νὰ διαδοθῶσι πρὶν ἢ διέλθωσι διὰ τοῦ μέρους, ἔνθα γίνεται ἡ τῆξις, ἥτοι διὰ θερμοκρασίας 1500° Κελσίου· καπνοὶ καὶ ὀσμαι δὲν ἀναδίδονται, διότι ἐκ τῆς καπνοδόχου ἐξέρχονται μόνον ἄνθρωποι καὶ ἄχρως ἀέρια.

Ὁ κ. Γούλιος Φήλιξ (Βρυξελλῶν) συνέστησεν ἐν τῇ περὶ τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν διαλέξει αὐτοῦ νέον σύστημα λιθίνων φερέτρων (Tachyphage), προτιμητέον ὑπὸ ὑγιεινῆς ἐποψίν. Ὁ κ. Ἀλβέρτος Κρόμφελδ (Βιέννης) ὠμίλησε περὶ καύσεως τῶν νεκρῶν, συνηγορήσας κατηγορηματικῶς ὑπὲρ τῆς εἰσαγωγῆς τοῦ συστήματος τούτου, διότι ἐνταῦθα τῶν μολυσματικῶν νοσημάτων, ἰδίᾳ δὲ ὁ τύφος καὶ ὁ ἀνθράξ προέρχονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν μὴ ἀρμόδιως κειμένων καὶ παραμελουμένων νεκροταφείων. Ἐν Δανίᾳ π. χ. ἐπὶ 600 νεκροταφείων 45 μόνον εἶναι ἁμεμπτα. Ὁ καθηγητὴς Τόρε (Λονδίνου) ἐκηρύχθη κατὰ τῶν δηλώσεων τοῦ προλαλήσαντος, φρονῶν ὅτι ὡς πρὸς τὴν ταφὴν τῶν νεκρῶν μόνον δεόν νὰ καταβάλληται μεγίστη προσοχὴ ἐν τοῖς νεκροταφείοις.

Εἶτα ὁ κ. Μπρούλ, ὠμίλησε περὶ τῆς καταστάσεως τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν ἐν Γαλλίᾳ. Τὸ σύστημα τοῦτο εἰσῆχθη προαιρετικῶς τῷ 1887, ἀπὸ δὲ τοῦ 1889 ἐκάησαν ἐν Γαλλίᾳ 19,000. Καὶ οὗτος θεωρεῖ τὴν καυσίν τῶν νεκρῶν ὡς τὸν ὀρθότερον τρόπον ἐνταφιάσεως. Ὁ Κρόμφελδ καὶ ὁ Μπρούλ ἀπήτησαν τὴν ἐν γένει ἐφαρμογὴν τῆς καύσεως τῶν νεκρῶν.

Ἐν τῷ ΙΕ' τμήματι ὁ Λέων Πετί (Μαρισιῶν) ὠμίλησε «περὶ τῆς γυναικὸς καὶ τοῦ δικύκλου», ὁ ἐκ Βουδαπέστης Κάρολος Φουδὸρ ἐπραγματεύθη περὶ τῆς ὠφελείας τῆς ξιφασκίας, ὁ Ροδόλφος Κνὸλ (Ἀμβούργου) περὶ τοῦ χοροῦ ὑπὸ ὑγιεινῆς ἐποψίν, ὁ Μένδελσων (Βερολίνου) καὶ ὁ Τριαίρ (Τούρσης) ὠμίλησε (περὶ τῶν διαφόρων τρόπων τοῦ περιηγεῖσθαι καὶ τῆς ἐπὶ τῶν νεύρων, τῆς πέψεως καὶ τῆς κυκλοφορίας τοῦ αἵματος ἐπενεργείας αὐτοῦ).

*) Ἦδε ἀριθ. 42, σελ. 835—839.

Ἀμφότεροι ἐκηρύχθησαν κατὰ τοῦ ἐθίμου τῶν ἐπὶ τοῖς γάμοις ταξειδιῶν (voyages de nocces).

Ἐν τῷ ΙΣΤ' τμήματι ὁ δόκτωρ Κορμίχελ περιέγραψε διὰ γλαφυρᾶς γλώσσης τὰ θαλάσσια λουτρά. Ὁ καθηγητὴς Βέλας Λέγκυελ ὠμίλησε περὶ «τεχνιτῶν μεταλλικῶν ὑδάτων ἐξετάσας τὸ ζήτημα ἂν ταῦτα ἦναι κατὰ πάντα ὅμοια πρὸς τὰ φυσικὰ τοιαῦτα καὶ ἀποφνθίεις περὶ τοῦ ἐναντίου. Ὁ ἐκ Παρισίων Πιέτρα Σάντας συνηγόρησεν ὑπὲρ τῆς ὑποστηρίξεως τῶν φυσικῶν μεταλλικῶν ὑδάτων κατὰ τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν παραπεποιημένων, συνιστᾷ δὲ ἐν τοῖς πρώτοις αὐστηράν ἱατρικὴν ἐξέλεγχιν καὶ τὴν δικαστικὴν καταδίωξιν, διότι αἱ πηγαὶ ἀνήκουσιν εἰς τὸν πλοῦτον τῶν κρατῶν. Ὁ ἐκ Βουδαπέστης Αἰλγαίφερ ἐξήτασε τὰς «ἐν τῇ διευθετήσῃ καὶ τῇ πληρώσει φιαλῶν διὰ φυσικῶν μεταλλικῶν ὑδάτων προόδους». Ὁ ἐκ Καρλσβάδης Λουδοβίκος Σίπαιτς ἐξήτασε τὸ θέμα, ὅπερ καὶ ὁ Πιέτρα Σάντας. Τέλος τὸ τμήμα ἀπεφάνθη ὅτι τὰ τῶν μεταλλικῶν ὑδάτων δέον νὰ κανονισθῶσι διεθνῶς.

Ἐν τῷ ΙΙΙ' τμήματι προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ ἐκ Βουδαπέστης καθηγητοῦ Καρόλου Πᾶς καὶ τῶν ἐπιτίμων προέδρων Σαμπανιὺ (Παρισίων) καὶ Α. Κ. Χριστομάνου (καθηγητοῦ ἐν τῷ ἐθνικῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν), ὠμίλησαν οἱ ἐξῆς: Ὁ κ. Κβίζδας (Βιέννης) «περὶ τῶν ὁρίων τῆς αἰσθητικότητος τῶν ἐν τῇ φαρμακοποιᾷ περιεχομένων σπουδαιότερων ἀντιδράσεων» ὁ Αὐρήλιος Σέρφελ (Φέλλκας, Οὐγγαρία) περὶ τῶν «φαρμακευτικῶν παρασκευασμάτων (Drogues) τῆς Οὐγγαρίας» ὁ Κάμιλλος Ρεδάρ περὶ «ἐνότητος τῶν συνταγῶν» ὁ Στέφανος Μολδοβανύης (Βουδαπέστης) περὶ «ἀσυμβιβάζων θεραπειτικῶν μέσων» ὁ Φερδινάνδος Μολιάρ περὶ «βλακτηριολογικῆς ἐξετάσεως τοῦ ποσίμου καὶ τοῦ διὰ τεχνικοῦς σκοποῦς προοριζομένου ὕδατος» ὁ Σοῦπαν (Βερολίνου) περὶ «βορογλυκερινολανολίνης ὡς προφυλακτικοῦ καὶ ἀπολυμαντικοῦ μέσου» ὁ Λομπμέγερ (*Αγχαμ) «περὶ διοργανισμοῦ τῆς φαρμακοποιᾶς ἐν Κροατίᾳ καὶ Σλαβονίᾳ». ὁ Μολδοβανύης (Βουδαπέστης) περὶ τοῦ καθορισμοῦ τῶν σπουδαιότερων συστατικῶν στοιχείων τῶν διὰ λύσεων καὶ ἀποσταγμάτων (Tintures and Extracte).

Ἐν ΙΘ' τμήματι ὁ ἐν τῷ ἐν Βιέννῃ πανεπιστημίῳ καθηγητὴς τῆς πολιτικῆς οἰκονομίας διδάκτωρ Σίγκερ ὠμίλησε περὶ τῆς ὑδατῶρου ἐργασίας, συνηγορήσας ὑπὲρ ταύτης καὶ ἐκθέσας τὰς ὠφελείας, ἃς ἐκκρῶσθαι ὁ λαὸς τῶν χωρῶν ἐκείνων, εἰς ἃς εἰσῆχθη τὸ μέτρον τοῦτο. Ἰδίᾳ ὁ κ. Σίγκερ ἐποίησατο λόγον περὶ τῆς ἐν Αὐστριαλίᾳ ἐπαρχίας Βικτωρίας τῆς τλασικῆς ὑδατῶρου ἐργασίας χώρας, ἐν ἣ τὸ μέτρον λειτουργεῖ ἀπὸ 38 ἐτῶν. Ὁ ῥήτωρ ἀπήτησε καὶ παρὰ τῆς Αὐστριακῆς κυβερνήσεως νὰ προβῇ λογικῶς καὶ ἐν μέτρῳ εἰς ἐλάττωσιν τοῦ χρόνου τῆς ἐργασίας. Ὁ ὑπουργικὸς γραμματεὺς κ. Κάνοτς (Βουδαπέστης) συνέστησε τὴν θέσπισιν οὐγγρικοῦ νόμου περὶ τῶν πτωχῶν μετὰ εἰδικῶν ἐπιθεωρητῶν τῶν πτωχῶν.

Αὐθμερὸν (24/5) συνῆλθον τὸ Α' τὸ Β' τὸ Δ' καὶ τὸ Ζ' τμήμα τοῦ δημογραφικοῦ συνεδρίου. Ἐν τῷ Α' καὶ Γ' τμήματι ὁ Μπέλοχ (Ρώμης) ὠμίλησε περὶ τῆς ἐν

ταῖς πόλεσι συσσωρεύσεως. Τὸ κέντρον ὅμως τῶν συζητήσεως ἀπετέλεσεν ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ Μαλθουσιανισμοῦ ἥτοι ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ Μαλθούς, συνιστῶντος τὴν ἀνάγκην τῆς παρκαλύψεως τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πληθυσμοῦ. Τὸ σύστημα τοῦτο ὑπερήσπισεν ὁ Στήνδας (Ροτσόκ, καίπερ θεωρῶν ὅτι εἶναι ἀνάγκη μεταβολῶν τινων. Ὁ ἐκ Παδούης Λορίας εἶπεν ὅτι δὲν ὑπάρχει ὑπερβολικὸς πληθυσμὸς, ἀλλ' ὑπερβολικὴ παραγωγὴ, ὅτι ὅμως αἱ τοῦ σίτου ἀποθήκαι εἰσὶ κεκλεισμέναι, ἡ δὲ κλεις αὐτῶν εὐρεται ἐν ταῖς χερσὶ τῶν κεφαλαιούχων. Ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ Μαλθούς εἶπεν ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς διακοπῆς τῆς ἡλιακῆς θερμότητος. ὁ κ. Λεβασέρ ἐξεφράσθη λίαν αἰσιοδοξῶς, καίπερ δὲ ἀναγνωρίσας τὰ ἐν ταῖς διαφόροις χώραις δεινὰ, ἐπήνεσε τὰς προόδους τῆς νεωτέρας παραγωγῆς. Ὁ ἐκ Βιέννης Ράϊσχυμπεργκ ἀνέφραεν ὅτι ἡ διδασκαλίᾳ τοῦ Μαλθούς εἶναι ὀρθὴ μόνον διὰ τὴν περίοδον, καθ' ἣν τὸ πρῶτον ἀνεφάνη, σήμερον ὅμως δὲν πρόκειται περὶ ζητήματος, ἀλλὰ περὶ ζητήματος πολιτισμοῦ, εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι αἱ τιμαὶ τῶν σιτηρῶν δὲν δύνανται νὰ ὑπαγορεύσῃσι τὸν ἀριθμὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς· ἄλλως τε πρόκειται περὶ ζητήματος διανομῆς τοῦ πληθυσμοῦ.

Ἐν τῷ Δ' τμήματι ὁ ἐκ Βουδαπέστης κ. Σπόρζων ἐξήτασε τὸ ζήτημα «τῆς ἐναντίον τῶν δυστυχημάτων ἐξασφάλσεως τῶν ἀγροτικῶν ἐργατῶν, συνηγόρησε δὲ ὑπὲρ εἰσαγωγῆς ταύτης, καθόσον μέλιστα ἡ χρῆσις τῶν μηχανῶν αὐξάνει τὸν κίνδυνον. Τὸ τμήμα ἀπεδέξατο σχετικὴν ἀπόφασιν. Μετὰ τοῦτο συνεζητήθη τὸ ζήτημα τοῦ ἀλκοολισμοῦ. Οἱ κκ. Φεκέτε καὶ Νάγκο (Βουδαπέστης) ὠμίλησαν περὶ τοῦ ἀλκοολισμοῦ τῶν χωρικῶν, ὁ δὲ Τσιλάκ (Βουδαπέστης) περὶ τῶν κατὰ τῆς διαδόσεως τούτου μέτρων.

Ἐν τῷ ΣΤ' τμήματι ἐξητάσθη τὸ ζήτημα τῆς θνησιμότητος τῶν παιδίων. Ὁ ἐκ Μαγδεβούργου Ζιλμπεργκλίτ ὠμίλησε περὶ θνησιμότητος τῶν παιδίων ἐν ταῖς εὐρωπαϊκαῖς πόλεσιν. Ἀξίον παρατηρήσεως ὅτι κατὰ τὴν ἐκθεσιν ταύτην μείζων εἶναι ἡ θνησιμότης τῶν μὴ νομίμων τέκνων ἐκεῖ ὅπου ὀλίγα τοιαῦτα ὑπάρχουσιν, ἥσων δὲ ἐκεῖ ὅπου ταῦτα εἶναι πολλὰ. Περὶ τοῦ αὐτοῦ ἀντικειμένου ὠμίλησαν καὶ ἄλλοι. Ἐν τέλει ὁ ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Ἀμποτ ὑπέβαλεν ἐκθεσιν περὶ τῆς ἐν ταῖς πόλεσι καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς θνησιμότητος.

Ἐν τῷ Ζ' τμήματι ὁ βαρῶνος Κράφτ *Εμπιγκ (Βιέννης) ὠμίλησε «περὶ τῆς αὐξήσεως τῆς προοδευτικῆς παρκαλύψεως ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῶν κοινωνιολογικῶν παρχόντων», εἰπὼν ὅτι ἡ παρκαλύσις εἶναι νόσημα νεώτερον, ταχέως αὐξάνον, ἰδίᾳ δὲ παρὰ τοῖς παρχρόροις, τοῖς νέοις καὶ τῷ γυναικείῳ φύλλῳ. Ἀναμνηστικῶς εἶναι ὑπὸ τὴν ἐποψίν ταύτην ἡ ἐπιρροὴ τῶν μεγαλοπόλεων, ἔνθα ἀπαντᾷ τετράκις συχνότερον ἢ ἐν τοῖς χωρίοις. Τὸ τελευταῖον τοῦτο παρατηρεῖται καὶ περὶ τῆς παρκαλύσεως τῆς γυναικός. Ἡ ὁσημέραι μεταβαλλομένη κοινωνικὴ τῆς γυναικός θέσις ἐν τῷ βίῳ τῶν μεγαλοπόλεων ἔχει μεγάλην σπουδαιότητα ὑπὸ τὴν ἐποψίν τῆς ἐκ τῆς παρκαλύσεως θνησιμότητος. Εἰς τοῦτο συντελεῖ οὐ μόνον ὁ πολλαπλασιασμὸς τῶν μεγαλοπόλεων, ἀλλὰ καὶ

ἡ ἐλάττωσις τῶν συναπτομένων γάμων, οἱ ὀφινγεῖς γάμοι καὶ ἄλλοι· ἴσως δὲ καὶ ἡ γενικὴ ὑποχρέωσις πρὸς στρατιωτικὴν ὑπηρεσίαν ἐπιβραδύνουσα τὴν σύναψιν τοῦ γάμου, παρεκτρέπει πολλοὺς εἰς ἀτοπήματα. Περί τοῦ αὐτοῦ θέματος ὤμιλησε καὶ ὁ ἐκ Βουδαπέστης Γουσταῦος Ὁλσλὺ καὶ ἄλλοι. Μετὰ μεσημβρίαν ἐν μέσῳ πολυπληθοῦς ἀκροατηρίου ἐν ᾧ καὶ πολλαὶ κυραὶ ὁ κ. Αἰμίλιος Λεβασέρ, καθηγητὴς ἐν δυσὶν ἐκ τῶν πρώτων πανεπιστημίων τῆς Γαλλίας, μέλος τοῦ ἰνστιτούτου καὶ διακεκριμένος πλουτολόγος, στατιστικολόγος, γεωγράφος καὶ δημογράφος ὤμιλησε γαλλιστὶ μετὰ σπανίας εὐφραδείας καὶ στωμαλίας (σημειωτέον ὅτι ἐχρημάτισε καθηγητὴς τῆς ρητορικῆς) περὶ τῆς ἱστορίας τῆς δημογραφίας. Τὴν λέξιν *δημογραφία*, εἶπεν ὁ Λεβασέρ μετεχειρίσθη ἐν Γαλλίᾳ πρῶτος ὁ Γκυγιὰρ πρὸ τεσσαράκοντα περίπου ἐτῶν, ἐνῶ ἄλλοι, ἐν οἷς καὶ ὁ Ἐγκελ, προτιμῶσι τὴν λέξιν *δημολογία*, δι' ἧς κάλλιον ἐκφράζεται ἡ ἰδέα τῆς ἐπιστήμης ταύτης. Ἡ δημογραφία εἶναι ἐπιστήμη, πραγματευομένη τῇ βοηθείᾳ τῆς στατιστικῆς περὶ τοῦ πληθυσμοῦ τῆς γῆς, τῆς καταστάσεως καὶ τῆς κινήσεως αὐτοῦ, ἐκ τῆς συγκρίσεως δὲ τῶν ἀριθμῶν ἐξάγει μῆσους ὅρους καὶ ἀριθμητικὰς ἀναλογίας, ἀποτελοῦσας τοὺς νόμους τῆς δημογραφίας. Δημογράφοι τινὲς περιορίζουσι τὴν ἐπιστήμην ταύτην εἰς τρία ἀντικείμενα, τὰς γεννήσεις, τοὺς θανάτους καὶ τοὺς γάμους, ἐνῶ ἄφ' ἐτέρου ἄλλοι φρονοῦσιν ὅτι τῇ ἐπιστήμῃ ταύτῃ ἀνάγεται πᾶν ὅ, τι ἐνδιαφέρει εἰς τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ κοινωνίᾳ. Ὡστε ἡ δημογραφία εἶναι ἐπιστήμη κοινωνική, ὑφιστάμενὴ μὲν καὶ πρότερον λίαν ἀτελής, κυρίως ὅμως κατὰ τὸν 19ον αἰῶνα ἀναπτυχθεῖσα.

Ἐκ τῆς συνεδρίας τῆς 26]7 Σεπτεμβρ. παραθέτομεν τὰ ἑξῆς:

Ἐν τῷ Β' τμήματι (προφύλαξις ἀπὸ τῶν ἐπιδημιῶν) ὁ ἰατρός Γεώργ. Μπουκόβσκι, περὶ ἀπολυμάνσεως ὀμιλῶν, εἶπεν ὅτι τότε μόνον αὕτη ἐπιτυγχάνει, ὅταν ἐπακριβῶς διεξάγῃται· δύο δὲ ὑπάρχουσι κύρια σημεῖα ἐν τῇ ἀπολυμάνσει, ἡ ἐκτῶσις τῆς τελείας ἀπολυμάνσεως καὶ ἡ διατήρησις σώου καὶ ἀνεπάφου τοῦ ἀπολυμαιομένου ἀντικειμένου. Ἐξέθετο δ' ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἐν Βουδαπέστῃ ἀπολυμαντικὸν ἱδρυμα ὅτι ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως αὐτοῦ (1893), ἀφότου ἡ ἀπολύμανσις ἀπέβη ὑποχρεωτικὴ διὰ τὰς κολλητικὰς νόσους, ὁ ἀριθμὸς τῶν κολλητικῶν νοσημάτων σπουδαίως ἠλαττώθη, ἐνῶ παρὰ ταῖς ἄλλαις κολλητικαῖς νόσοις, παρ' αἷς ἡ ἀπολύμανσις δὲν εἶναι ὑποχρεωτικὴ, ἐπῆλθεν αὐξήσις μέχρις 27 οἱδ. Εἴτα συνήφθη συζήτησις, ἥς μετέσχον οἱ ἰατροὶ Μαρτέν (τῶν Παρισίων), Σμιθ (τοῦ Λονδίνου) καὶ Σμιτ (τοῦ Βορολίνου), μεθ' ὃ ὁ Κορανὺς ὑπέμνησεν ὅτι ἐν Οὐγγαρίᾳ, προκειμένου περὶ ἀπολυμάνσεως πτωχῶν, παρέχεται αὐτοῖς ἀποζημίωσις· πρὸς τούτοις ὤμιλησαν οἱ κκ. Πολιάνης (Ρώμης), Δεμιράνδα Ἀραβέδο (Βραζιλίας), Δὲ Σίλβα (Λισσαβῶνος) καὶ Κλίγκερ (Σερβίας). Μετὰ ταῦτα ἐγένετο ἡ διάλεξις τοῦ Σιμονέττα (Ρώμης) περὶ τῆς μικροβιοκτονίας δυνάμεως τοῦ θυμελαίου κλπ., τοῦ ρήτορος προτιμῶντος διάλυσιν θυμελαίου. Διαλέξεις ἐποίησαντο πρὸς τούτοις οἱ Γ. (Λονδίνου), Μπαρτότσεβιτς (Χαρκό-

βου), Μαρτέν (Παρισίων) κλπ. περὶ τραχώματος, ἐν τέλει δὲ ὁ Γουσταῦος Ρίηγκερ (Βουδαπέστης) ὤμιλησε περὶ ἀπολυμάνσεως τῶν κατοικιῶν δι' ἁτμῶν ἀμμωνίας.

Ἐν τῷ Β' τμήματι ἐν ἄλλοις ὁ κ. Φράνσις (Λονδίνου) ὤμιλησε περὶ τῆς ἐπενεργείας τοῦ ὀπίου, καπνοῦ καὶ οἰνοπνεύματος ἐν ταῖς τροπικαῖς χώραις, ὁ Μὰκ Λέοδ (Λονδίνου) περὶ ὀστρακιάς ὑπὸ τούτοις τροπικοῦς, ὅπου σπανίζει ἡ τοσοῦτον καταστρεπτικὴ αὕτη νόσος, ὁ Γουλιέλμος Μούαρ (Λονδίνου) περὶ συφιλίδος ἐν ταῖς τροπικαῖς χώραις καὶ ὁ σέρ Φαίηραδ (Λονδ.) περὶ κλιματολογικῆς καταστάσεως τῆς Ἰνδικῆς.

Ἐν τῷ Δ' τμήματι ἐναρξὶν τῶν διαλέξεων ἐποίησατο ὁ διδάκτωρ Κάρ. Σαλτές, πραγματευθεὶς «Τὸ Σύστημα στεγάσεως τῶν ἐργατῶν» καὶ συστήσας τὴν «ἀνάπτυξιν τῶν ἐν εἰδὲι στρατῶνων κατοικιῶν ὡς ὑποβοηθουσῶν τὴν ὑγιεινὴν κατάστασιν» κατόπιν συζητήσεως, ἥς μετέσχον 12 ἰατροί, ἀπεφασίσθη διὰ τὸ προσεχὲς συνέδριον τὸ ζήτημα τοῦ πότερον ἐργατικοὶ στρατῶνες ἢ τὸ τῶν καλυθῶν σύστημα δεόν νὰ ἐφαρμόζηται.

Ἐν τῷ Ε' τμήματι ὁ διδάκτωρ Ἰούλιος Γκρός ὤμιλησε περὶ ἀσηπτικῆς περιποιήσεως ἐν τοῖς τοκετοῖς, ὁ καθηγητὴς Ἰ. Βοκάη περὶ τῶν παρὰ παισὶ λιθιάσεων, ὁ Σαμουὴλ Λίδνερ περὶ λεπτομερείας τινὸς τοῦ ἀνδρικοῦ φύλου καὶ ὁ διδάκτωρ Σ. Τέμκε περὶ τοῦ ὄργάνου τῆς ἀκοῆς ἐν τῇ παιδικῇ ἡλικίᾳ. ὑποδείξας ὅτι τὰ πλεῖστα τῶν νοσημάτων τῶν ὠτων ἐμφανίζονται κατὰ τὴν παιδικὴν ἡλικίαν, προκαλοῦντα κολλητικὰς ἀσθενείας κλπ. Ἄν αὗται τότε θεραπεύωνται, τότε οἱ πόνοι τῶν ὠτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἐκλείπουσιν.

Ὁ κ. Τεμεσβάρης (Βουδαπέστης) ὤμιλησε γαλλιστὶ περὶ τοῦ ζητήματος τῶν διὰ τὰ βρέφη τροφῶν, περιγράφας τὰς καταχρήσεις, αἵτινες γίνονται πανταχοῦ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν τροφῶν, συνέστησε δὲ τὸ νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὅψιν 3 ὅροι κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῆς τροφῆς. 1ον Ἐγγύησις κατὰ πάσης ἀπάτης ἐκ μέρους τῆς τροφῆς καὶ τῶν κατὰ τὴν πρόσληψιν αὐτῆς μεσολαβούντων· 2ον ἐπιβλῆσις τῆς τροφῆς ἐπὶ πολλὰς ἐβδομάδας, εἰδικῶς δὲ ἐπανειλημμένη ἐξέτασις τοῦ γάλακτος αὐτῆς καὶ παρατήρησις τῆς ἀναπτύξεως τῆς αὐξήσεως τοῦ βάρους κτλ. τοῦ βρέφους. 3ον ὅτι οὐδέποτε ἡ τροφὸς δεόν νὰ προσλαμβάνηται πρὶν ἢ παρέλθωσιν 6 — 8 ἀπὸ τοῦ τοκετοῦ αὐτῆς ἐβδομάδες, πρὸς προφύλαξιν τοῦ βρέφους ἀπὸ τῶν γεννητικῶν παθήσεων, στειρεύσεως τοῦ γάλακτος καὶ λοιπῶν τοιούτων, παρατηρουμένων συχνάκις μετὰ τὸν τοκετὸν ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος, σπανίως ὅμως κατόπιν. Εἴτα ὁ κ. Τεμεσβάρης κατέκρινε τοὺς τέσσαρας τρόπους τῆς προμηθείας τροφῆς, ἥτοι τοὺς διὰ μεσίτου, δι' ἀμέσου προσλήψεως καὶ διὰ προσλήψεως ἐκ λεχοκομείων καὶ ἐκ βρεφοκομείων, συνιστᾷ δὲ ὡς καταλληλοτάτον μόνον τὸν τελευταῖον τρόπον, διότι ἐν τῷ τελευταίῳ περιπτώσει ὑπάρχουσιν ἅπαντες οἱ ὅροι εὐσυνειδήτου ἐξελέγγεως.

(Ἀκολουθεῖ).